

kunde forsvare, at han nu havde en ganske modsat Mening af den, han havde igaar, skal jeg ikke negte, at mig forekom disse Grunde, — jeg vil ikke bruge Udtrykket: løse, men ingenlunde overbevisende, og jeg lever endnu i Forundring over, hvorledes dette Syn kunde komme for det ærede Medlem i Løbet af Matten. Jeg glædede mig igaar til hans Assistance i denne Sag i den Overbevisning, at han havde samme Højlse for de fattige Skolelærere som jeg, og jeg troede ikke, da jeg har kjendt det ærede Medlem tidligere, at han i Løbet af et Døgn kunde komme til en saa stik modsat Opfattelse; men jeg antager ogsaa, at det ulykkelige vis er den ærede Ordfører, som har øvet Indflydelse paa det ærede Medlem, idet han akkurat ligesom den ærede Ordfører er kommen til at se et Tillidsvotum til Ministeren i Forslagets Vedtagelse, og det er dette ulykkelige Tillidsvotum, som vi nu staa lige over for, og som skal staa hele Sagen ihjel. Turde jeg nu, uden at fortørne den ærede Ordfører, henstille enten til ham eller til dem, der sædvanlig ere mine Venner, men som desværre denne Gang ikke ere mine Venner, at de ikke ville vrædes, naar jeg henvender mig til dem i en venlig Tone. Den ærede Ordfører har ligefrem bebrejdet mig min Optræden, han har sagt, at det var noget uhyggeligt, han syntes ikke om, at jeg paa en venlig Maade henvendte mig til ham og hans Venner; men jeg holder altid af at være venlig, det sætter jeg Pris paa. Jeg har gjort den Erfaring, at naar man ikke naaer Maalet ved at henvende sig til sine Modstandere paa en venlig Maade, naaer man det endnu mindre ved at træde op paa en mindre venlig Maade; jeg tænker, at det vil undskyldes mig, hvis jeg har stødt an mod Etiketten, hvad jeg dog haaber, at jeg ikke har gjort. Jeg drifter mig altsaa endnu engang til at bede mine Venner at tage det under alvorlig Overvejelse, forinden de forlæste et saadant Tilbud som det, der her foreligger, om hvilket de dog maaske ville erkjende, at, om det end ikke afhjælper Trangen allevegne hos Skolelærerne paa Landet, som trænge til Hjælp, vil det dog for en Del gjøre det. Jeg indrømmer, at det har sine Vanskeligheder at gjøre det ad denne Veie, og jeg hører ogsaa, at der tillægges Skoleraadene større Betydning, end jeg fra første Dieblit troede, at de havde; der tillægges dem endogsaa den Magt, at de kunne modsætte sig at uddele Pengene. Dette antager jeg imidlertid, at Kultusministeren vil sørge for, og jeg gad nok se det Skoleraad, som lige over for, hvad vi her vedtage, og lige over for Ministerens Myndighed skulle negte at uddele Beløbet til Skolelærerne. Det er en ny Fortolkning, der her gjøres gjældende, en Fortolkning, som jeg ikke før har kjendt; men skulde det vise sig, at den er rigtig, saa vilde der jo nok med Liden kunne raades Bød paa den; jeg tror imidlertid ikke, at den er rigtig. Den Tillid har jeg til den ærede Minister, at han nok vil vide at

finde de Veie, der føre til de Personer, for hvilke Pengene ere bestemte, og i Denhold dertil raader jeg endnu engang til ikke alene at vedtage Forslaget, men at søge at forbedre det til Bide Behandling, og dertil skal jeg bidrage Alt, hvad jeg kan. Jeg tilstaar, at jeg finder, at, om det end ikke, som det ærede Medlem for Ribe Amts 1ste Valgkreds (Th. Kruse) sagde, kun er en Draabe i Havet, saa er det ganske vist kun Lidet, der her bydes, men Lidet er dog bedre end Intet. Men jeg skal ikke alene være villig til at gaa med til at fordoble Beløbet men ogsaa til at gaa videre i Erkjendelse af, at her virkelig er en Trang tilstede, og saa, mine Herrer! er det vel ikke ubeskjæmt at henvende sig til dem og sige: Lad denne Gang Ministertillid eller Ikke-Ministertillid ligge, og lad os holde os ganske simpelt til Spørgsmaalet; saa kunne vi optage det andet Spørgsmaal til andre Læder paa andre Steder, hvor det efter min Formening hører bedre hjemme, end ved et Forslag som dette.

Brig: Den ærede Ordfører troede at finde en Uoverensstemmelse imellem de Ytringer, jeg tillod mig ved Finantslovens første Behandling, og mine Ytringer nu med Hensyn til Tilsynet, og mente, at jeg var imod Tilsynet ved de lærde Skoler, men for Tilsynet til Folkehøiskolerne. Der tager det ærede Medlem fuldstændig fejl. For det første var jeg ikke mod Tilsynet med de lærde Skoler, men med visse private Skoler, og det var dernæst ikke Tilsynet i og for sig, men den Maade, hvorpaa Tilsynet nu søges ordnet. Jeg erkjendte udtrykkelig, at det var fuldstændig berettiget fra Statens Side, saalænge den gav Skolerne en vis Ret, da ogsaa at paase, at denne Ret blev benyttet paa rette Maade. Dernæst er min Grund for Tilsynet med Folkehøiskolerne den, at de faae Understøttelse af Staten. Det faae derimod de private Skoler i Kjøbenhavn ikke; det vilde være meget glædeligt for dem, om de fik det, idet de da kunde lønne deres Lærere bedre, hvortil de haardt kunne trænge, og som vilde være til Gavn for Skolernes Udvikling. Det gjør dog en lille Forskjel. Iøvrigt takker jeg den ærede Ordfører, fordi han mente, at jeg havde et aabent Die for Folkehøiskolernes Betydning. Deri tror jeg kun, han viser mig Retferdighed; men netop fordi jeg tiltror mig et aabent Die for det Gode og Sundt i Lanten, gjør det mig Dndt, naar jeg ser denne Tanke undertiden forvænges i sin Udførelse, og det er vist ikke ganske ubekjendt, at der er Folkehøiskoler, hvor just ikke Folkeoplysningen i sin Umindeligighed er det mest Fremtrædende, men derimod Dplysning i visse bestemte Vieneb. Naar man saaledes tager Historien, erkjender jeg fuldstændig, hvorledes der paa Historien og Modersmaalet kan opbygges en meget sund og god Dannelse; men hvis man fremstiller Historien i farvet Syn, ser den igjennem visse Partierne, kun benytter de historiske Begivenheder til Bevis for visse bestemte